

350

6-46-3.

Arm.	Pres.	C.	D.
189	111	h	1h.

L" ARCH
DE SAN MARTI.

Per
Trinitat Monegal.

Ms. 655

Al aixecarse "l teló" n Ton seu "n lo pedris. Fuma la pipa; escolta "ls cants dels trevalladors: de tant en tant mira "l cel ab inquietud. Vesteix com un pagés, sense "l gech.

Des que comensa l"acte se senten els cants dels trevalladors, que descansen à l"era de sa feina. (batre).

*****

Cansó dels batedors.

(la que canten)

Batém: ningú desdiga:

Anem desfen el grá:

Batém que cada espiga
es un boci de pá!

Oyda!

Visca "l trevall, qu"es alegria!

Oyda!

Tornemhi ab mes coratje
que creixi la xardor! !
Despres, sobre l"herbatje
ya hi trovarem frescor!
Si "l Sol ruhent del dia
ens crema esquena y pit,
no "ns falta l"alegria
ensemps que "l bon dalit;
y aixi ens refem tot d"una
y apres trovem consol.....
!Que fresca que "s la lluna
quan ha estat fort el Sol!

Desfem las espigas
desfem tot cantant
no hem d"esser sols formigas
els fruits sempre apilant;
siguem també cigalas
y sempre trevallant,
en bonas com en malas
cantem "Avant, avant".

the following is a list of the names of the members of the
Society who have been instrumental in the formation and
organization of the Society, and their names are given in
order of their entrance into the Society.

(See page 10)

MEMBERSHIP OF THE SOCIETY

(See page 10)

The following is a list of the names of the members of the Society who
have been instrumental in the
formation and organization of the
Society, and their names are given in
order of their entrance into the
Society.

(See page 10)

MEMBERSHIP OF THE SOCIETY

(See page 10)

cantem ab veu ardida
y ab tot el nostre cor;
"El pá"ns dona la vida,
el pá"ns dona l"amor!"
!Visca l"amor qu"es alegria!
.....

Batém; ningú desdiga,
anem desfen el grá,
batem, que cada espiga
es un boci de pá!
Visca l"amor qu"es alegria
Oydá!
.....

(Paren de cantar un moment y surt la Rosa ab una grosa cassola de menjar).

Rosa.

Sentiu com refilan avi? !quin bon humor gastan pobres xicots! Mireu que cantar tot travallant sota aquest Sol que cau.....

Ton

Que"ls hi faras. Val més que cantin que no que plorin.....
El Sol ray: !te flirich! si matés ja estaria enterrat fa anys.

Rosa (tot anantsen)

! Titas !.....Titas !.....Titas !.....

Ton

Que vas á donar el menjar á las gallinas ?

Rosa (s"atura y"s gira).

Si. Els hi porto aixó qu"ha quedat del dinar. Que saveu ahont sont are ?

Ton. (distret)

Fá poch las he vistas á prop del corral dels bous.
(dirigintse á ella) Quant tornis, mira si tenen aigua al galliner.

Rosa

Ya ho miraré. Y are gracias, avi !.....(tot anantse pel camí de l'esquerra) Titas !.....Titas !.....

El cant dels travalladors repren. Al acabar se sen-

ten crits. Son tres ó quatre dels trevalladors que entren tot cridant. Van á seurer sota l'arbre. Estan suats, bruts, sense ermilla ni gech, espiragats y ab gros capell de palla.

Tots (al sentarse)

¡Ah,...ah !.. Aqui estarem frescos.

Pepet.

Ola Ton, com va la pipa ?

Ton

Bé.

Pep.

Teniu tabaco ?

Ton

Si té. (li tira la peteca. El Pepet la torna)

Quimet.

!Bon gos!

Ton (dirigintse a "n ells)

Encare no heu acabat de batre ?

Quimet.

Are mateix. Tot seguit netejarem l'era.

Pepet

Escolteu Ton ! qu"heu vist á la Rosa ?

Quimet.

Ditxosa Rosa ! No pensas mes qu"en ella, Casat y no"ns mareigis....

Ton

Mirala, allá ve.

Pepet

Qu"en es de salau eh !

(arriba la Rosa senyalan ab lo dit que aquest no hi es tot.)

Quimet.

Ola ! prenda, vols portarnos un trago ?

Un altre trevallador (cridant)

Que no sigui aigua

Rosa

No cridem que no soch sorda ara vaig. (va per entrar á la casa y "l Pep s"aixeça; el Quimet l"agafa deturantlo)

the same as the first. The second is a copy of the
first, and the author's name is given as "John de
Liberne" (John of Liberne). The third is a copy of the
second, and the author's name is given as "John de
Liberne" (John of Liberne).

The fourth section of the manuscript is a copy of the

third.

The fifth section of the manuscript is a copy of the

fourth.

The sixth

section of the manuscript is a copy of the

five.

The seventh section of the manuscript is a copy of the

six.

The eighth section of the manuscript is a copy of the

ninth.

The ninth section of the manuscript is a copy of the

ten.

The tenth section of the manuscript is a copy of the

eleven.

The eleventh section of the manuscript is a copy of the

twelve.

The twelfth section of the manuscript is a copy of the

thirteen.

The thirteenth section of the manuscript is a copy of the

fourteen.

The fourteenth section of the manuscript is a copy of the

fifteen.

The fifteenth section of the manuscript is a copy of the

sixteen.

The sixteenth section of the manuscript is a copy of the

seventeen.

The seventeenth section of the manuscript is a copy of the

eighteen.

The eighteenth section of the manuscript is a copy of the

nineteen.

The nineteenth section of the manuscript is a copy of the

twenty.

Quimet (á Pepet)

Deixala, no la turbis que cumpleix un deber. Ya li enrahonarás després. Apa, brillo maca !

(La Rosa entra á la casa)

Quimet (á Pepet)

Veig qu'aixó no pot durar, Si tardas á casarte "t quedarás ab la pell y l'os.

Pepet.

Si per mi fos estariam ja casats, mes el pare no ho vol porque soch tan jove y la Rosa diu qu'em d'esperar á que guanyi mes diners.

Vatua "l mon !

Ton (á Pepet)

Pensati be avans de ferho, y despres de ben pensat.... no ho fassis. Yo encara mi penso.

(Tots riuen porque la Rosa al surtir s'atura al peu de la porta y fa llenyotas al Ton. Porta un porró de vi).

Rosa (dirigintse al Ton)

Molt be gueto !... y nosaltres las noyas, qu'ens quedem per vestir sants ! Ahont vā aquet vellot ! (rient)

Quimet.

Ma noy, quina casera tens. Que sens la calor !

Rosa (enfadada)

Ximplet (danteulshi "l porró) ! teniu teniu ! Ya l'entrareu quant estiguuen llestos. (entra á la casa)

Pepet (á Quimet)

Tu tens la culpa que s'eh agi anat. No se porque l'has de fer enfadar. Sempre serás.....

Quimet.

& Qué ?

Pepet (sech)

Res.

Quimet.

Ves ab cuidado en enrahonar. Ya ho sabs, muxoni y sino "m sembla que rebrás.

Pepet

Veyam, maco !... (aixecantse)

1. **1** **2** **3** **4** **5** **6** **7** **8** **9** **10** **11** **12** **13** **14** **15** **16** **17** **18** **19** **20** **21** **22** **23** **24** **25** **26** **27** **28** **29** **30** **31** **32** **33** **34** **35** **36** **37** **38** **39** **40** **41** **42** **43** **44** **45** **46** **47** **48** **49** **50** **51** **52** **53** **54** **55** **56** **57** **58** **59** **60** **61** **62** **63** **64** **65** **66** **67** **68** **69** **70** **71** **72** **73** **74** **75** **76** **77** **78** **79** **80** **81** **82** **83** **84** **85** **86** **87** **88** **89** **90** **91** **92** **93** **94** **95** **96** **97** **98** **99** **100** **101** **102** **103** **104** **105** **106** **107** **108** **109** **110** **111** **112** **113** **114** **115** **116** **117** **118** **119** **120** **121** **122** **123** **124** **125** **126** **127** **128** **129** **130** **131** **132** **133** **134** **135** **136** **137** **138** **139** **140** **141** **142** **143** **144** **145** **146** **147** **148** **149** **150** **151** **152** **153** **154** **155** **156** **157** **158** **159** **160** **161** **162** **163** **164** **165** **166** **167** **168** **169** **170** **171** **172** **173** **174** **175** **176** **177** **178** **179** **180** **181** **182** **183** **184** **185** **186** **187** **188** **189** **190** **191** **192** **193** **194** **195** **196** **197** **198** **199** **200** **201** **202** **203** **204** **205** **206** **207** **208** **209** **210** **211** **212** **213** **214** **215** **216** **217** **218** **219** **220** **221** **222** **223** **224** **225** **226** **227** **228** **229** **230** **231** **232** **233** **234** **235** **236** **237** **238** **239** **240** **241** **242** **243** **244** **245** **246** **247** **248** **249** **250** **251** **252** **253** **254** **255** **256** **257** **258** **259** **260** **261** **262** **263** **264** **265** **266** **267** **268** **269** **270** **271** **272** **273** **274** **275** **276** **277** **278** **279** **280** **281** **282** **283** **284** **285** **286** **287** **288** **289** **290** **291** **292** **293** **294** **295** **296** **297** **298** **299** **300** **301** **302** **303** **304** **305** **306** **307** **308** **309** **310** **311** **312** **313** **314** **315** **316** **317** **318** **319** **320** **321** **322** **323** **324** **325** **326** **327** **328** **329** **330** **331** **332** **333** **334** **335** **336** **337** **338** **339** **340** **341** **342** **343** **344** **345** **346** **347** **348** **349** **350** **351** **352** **353** **354** **355** **356** **357** **358** **359** **360** **361** **362** **363** **364** **365** **366** **367** **368** **369** **370** **371** **372** **373** **374** **375** **376** **377** **378** **379** **380** **381** **382** **383** **384** **385** **386** **387** **388** **389** **390** **391** **392** **393** **394** **395** **396** **397** **398** **399** **400** **401** **402** **403** **404** **405** **406** **407** **408** **409** **410** **411** **412** **413** **414** **415** **416** **417** **418** **419** **420** **421** **422** **423** **424** **425** **426** **427** **428** **429** **430** **431** **432** **433** **434** **435** **436** **437** **438** **439** **440** **441** **442** **443** **444** **445** **446** **447** **448** **449** **450** **451** **452** **453** **454** **455** **456** **457** **458** **459** **460** **461** **462** **463** **464** **465** **466** **467** **468** **469** **470** **471** **472** **473** **474** **475** **476** **477** **478** **479** **480** **481** **482** **483** **484** **485** **486** **487** **488** **489** **490** **491** **492** **493** **494** **495** **496** **497** **498** **499** **500** **501** **502** **503** **504** **505** **506** **507** **508** **509** **510** **511** **512** **513** **514** **515** **516** **517** **518** **519** **520** **521** **522** **523** **524** **525** **526** **527** **528** **529** **530** **531** **532** **533** **534** **535** **536** **537** **538** **539** **540** **541** **542** **543** **544** **545** **546** **547** **548** **549** **550** **551** **552** **553** **554** **555** **556** **557** **558** **559** **560** **561** **562** **563** **564** **565** **566** **567** **568** **569** **570** **571** **572** **573** **574** **575** **576** **577** **578** **579** **580** **581** **582** **583** **584** **585** **586** **587** **588** **589** **590** **591** **592** **593** **594** **595** **596** **597** **598** **599** **600** **601** **602** **603** **604** **605** **606** **607** **608** **609** **610** **611** **612** **613** **614** **615** **616** **617** **618** **619** **620** **621** **622** **623** **624** **625** **626** **627** **628** **629** **630** **631** **632** **633** **634** **635** **636** **637** **638** **639** **640** **641** **642** **643** **644** **645** **646** **647** **648** **649** **650** **651** **652** **653** **654** **655** **656** **657** **658** **659** **660** **661** **662** **663** **664** **665** **666** **667** **668** **669** **670** **671** **672** **673** **674** **675** **676** **677** **678** **679** **680** **681** **682** **683** **684** **685** **686** **687** **688** **689** **690** **691** **692** **693** **694** **695** **696** **697** **698** **699** **700** **701** **702** **703** **704** **705** **706** **707** **708** **709** **710** **711** **712** **713** **714** **715** **716** **717** **718** **719** **720** **721** **722** **723** **724** **725** **726** **727** **728** **729** **730** **731** **732** **733** **734** **735** **736** **737** **738** **739** **740** **741** **742** **743** **744** **745** **746** **747** **748** **749** **750** **751** **752** **753** **754** **755** **756** **757** **758** **759** **760** **761** **762** **763** **764** **765** **766** **767** **768** **769** **770** **771** **772** **773** **774** **775** **776** **777** **778** **779** **780** **781** **782** **783** **784** **785** **786** **787** **788** **789** **790** **791** **792** **793** **794** **795** **796** **797** **798** **799** **800** **801** **802** **803** **804** **805** **806** **807** **808** **809** **810** **811** **812** **813** **814** **815** **816** **817** **818** **819** **820** **821** **822** **823** **824** **825** **826** **827** **828** **829** **830** **831** **832** **833** **834** **835** **836** **837** **838** **839** **840** **841** **842** **843** **844** **845** **846** **847** **848** **849** **850** **851** **852** **853** **854** **855** **856** **857** **858** **859** **860** **861** **862** **863** **864** **865** **866** **867** **868** <b

Ton.

Vaja, prou tan criatura es l'un com l'altre.

(tots beuen)

Pepet (despres de beurer y tot aixugantse)

Digueu Ton ! Qu'os sembla que durán aigua aquestos nuvols?

Ton.

Me penso que si. Ya fa dias que rodeja la pluja.

Quimet.

Y ca ! Total res. Mes calor per demà; com si avuy n'on fes prou !refonoll! Lo que's jo no puch trevallá ab aquesta calor.. ...quin mala sort; no ser rich, per no fer res... si ho fos... sempre estaria content...y aigegut.

Ton

Content ! Potser tu pensas !

Quimet.

Qu'os creyeu que faria com l'amo, que sempre está trist y malhumorat. Y això que res li falta: es rich, jove, la senyora molt bona y remaca, un fill com un Sol.... tot el poble l'estima .... Veyam ! que li falta ! Masa bé está. Hagues d'anar á treballar ab aquesta estova que cau.....

Pepet

Ya tens raho ja.... Y avans, no ho estava pas... estaba alegré, no molt, pero Deu ni do. Alguna'n deu passar de crespa, per que fins la mestresa y aquest també..... Que ho saveu vos Ton?

Ton (aixecantse malhumorat)

Apa, á treballar i deixeuse d'historias y romansos.

Pepet.

Mal humor tenim. (Deixa'l porró sobre'l pedris)

(S'en van tots cap á l'era)

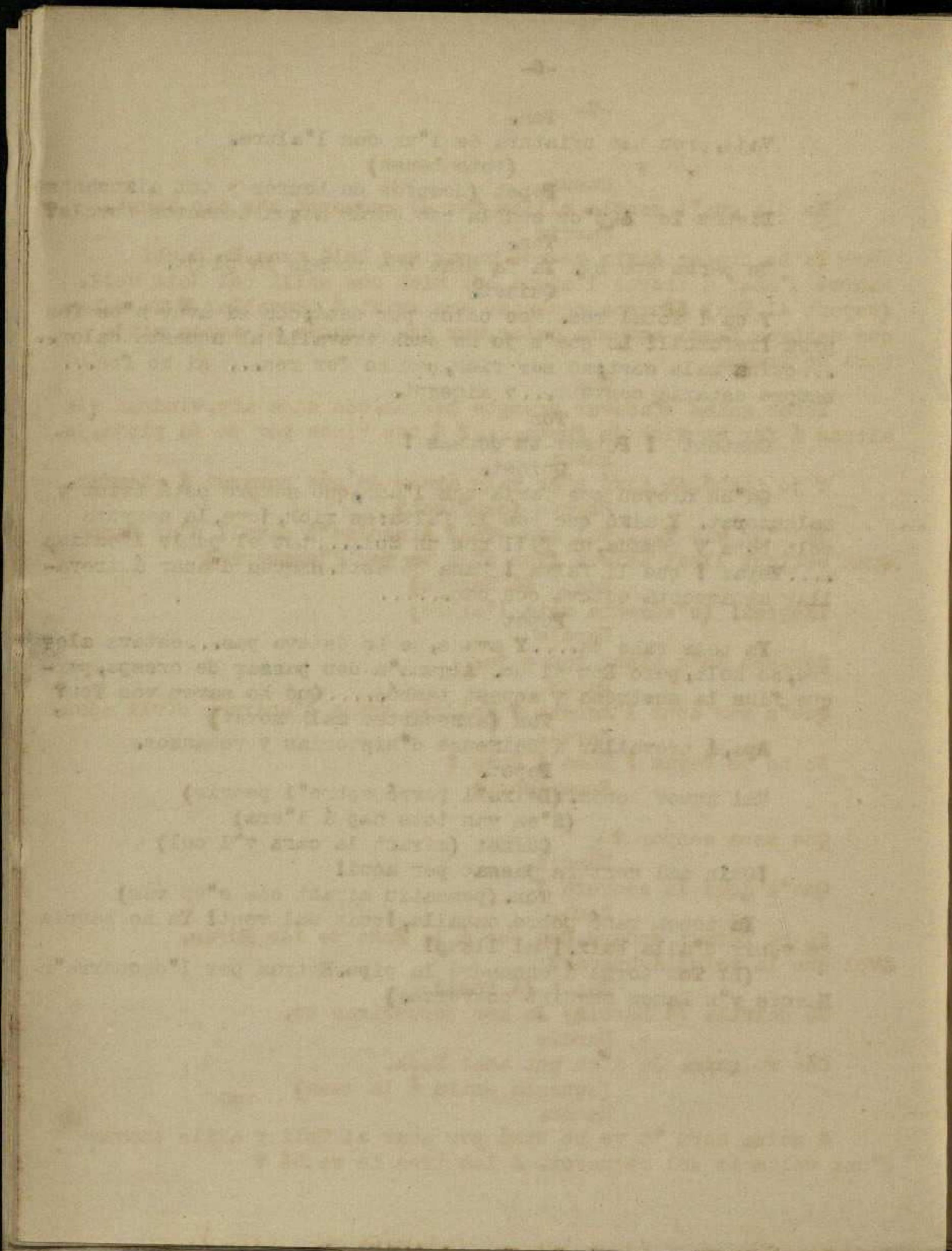
Quimet (mirant la casa y'l cel)

!Quin mal vent ha passat per aqui!

Ton. (pensatiu mirant com s'en van)

Ya tenen raho pobre canalla, !quin mal vent! Ya no hauria de venir d'alla baix. !Mal llamp!

(El Ton torna á encendre la pipa. Entran per l'esquerra'n Narcis y'n Ramon seguint conversa.)

Ramon

Es dir que "t sembla millor fer el reguerot mes cap amunt.

Narcis

Ya ho crech: Aixis podrem regar mes bell tros. En cambi haureu d'anar á trovar l'aigua ben xich mes enllá del Moli vell. (veyent al Ton) Perque comensan mes aviat á trevallar ? Ya sabeu que mentres fassi aquesta calor, vuy que tinguin al menos mitja hora de trago.

Ton

Tenen ganas d'acavar prompte perque, com cada any, vindran els altres á fer un xich de festa.... Y á mes tinch por de la pluja, jo.

Ramon

Y jo també. Ab aixó m'en vaig avans de que comensi á plourer.

Narcis (capficat)

Ya t'en vas ?.... Val mes. -Ton? Arregleu'l cavall d'en Ramon Quan estigui llest avisen (Ton s'en va per l'esquerra)

Ramon (á Narcis)

!Seyemil! (s'assenta sota l'arbre)

Narcis

Seu, seu No'n tinch ganas jo.

Ramon

Que's per aqui l'Agneta ? Voldria avans d'anarmen dirli adeu,

Narcis

No ho se Veyam ! Rosa ! Rosa !

Rosa (surt)

Que mana senyor ?

Narcis.

Que's aqui la senyora ?

Rosa.

No ha tornat encare. Deu ser á la Font de las Euras.

&Vol que la vaigi á buscar?

Ramon (á Rosa)

No deixila (á Narcis) Ja men despediras tu.

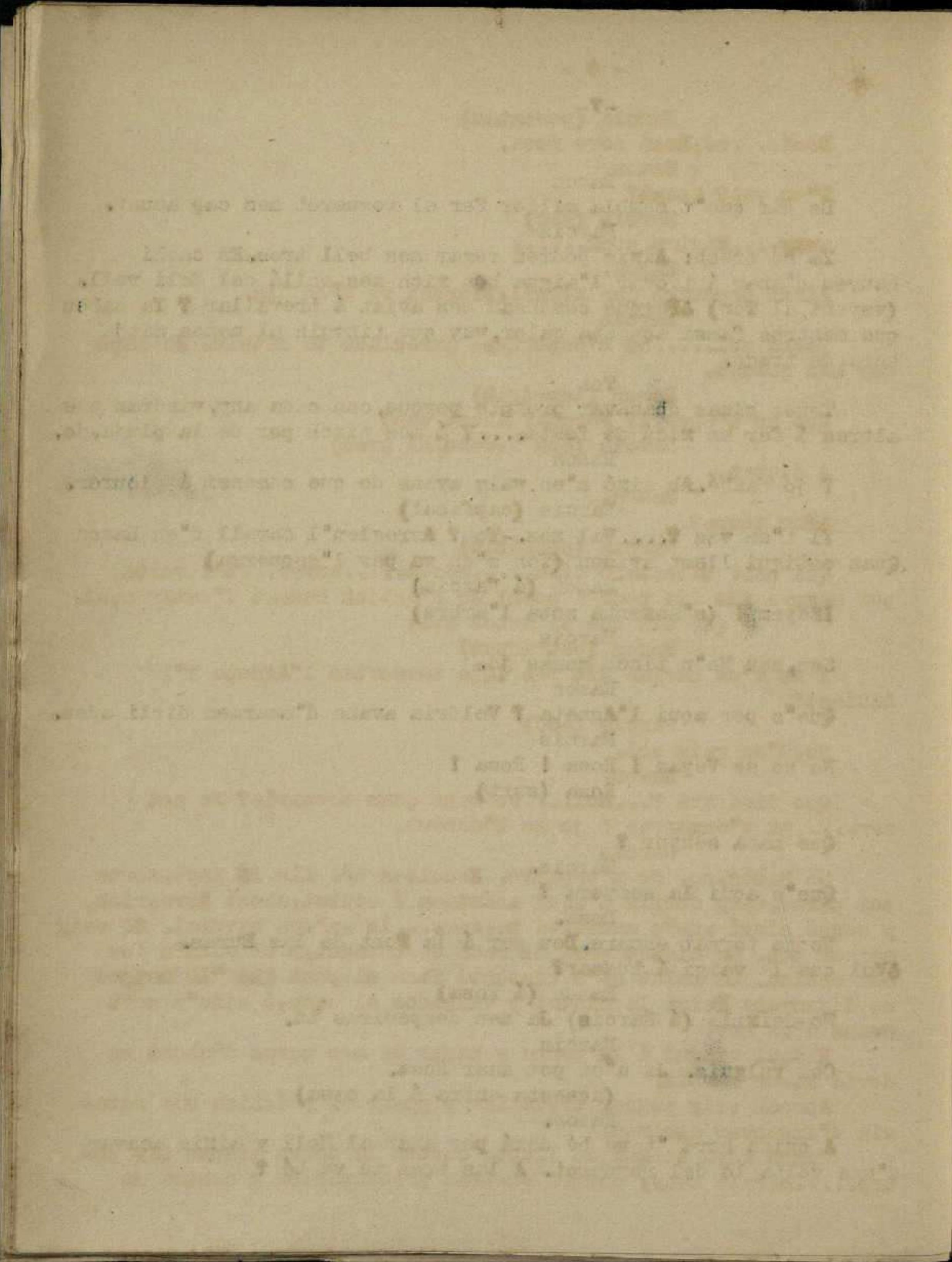
Narcis

Com vulguis. Ja s'en pot anar Rosa.

(aquesta entra á la casa)

Ramon.

A quina hora "t ve bé demá per anar al Moli y aixis acavar d'una volta lo del reguerot. A las tres te ve bé ?

Narcis (pensatiu)

Demá....nó, Demá sere fora.

Ramon

T'en vas? Quant?

Narcis (sec)

avuy....Dintre poch.....

Ramon.

Aixis esperaré que tornis, tampoch ve d'un dia.

Narcis

Veshi sol....No m'esperis,- arreglaho tu mateix. Ja saps com hem quedat.

Ramon (intrigat)

Que no t'esperi? Perque? Ahont vas?

Narcis (com se sentí gréu)

A ciutat.

Ramon.

&Per temps?

Narcis (pensatiu)

Qui sab! Hi estaré dias.....mesos.....anys....tal volta per sempre (Ho diu poch á poch) Je n'estich cansat d'estar aqui.

(Ho diu com si estes sol)

Ramon (estranyat)

Y no m'en havias dit res! Que temportas l'Agneta y'l Lluiset?

Narcis (sec)

No, M'en vaig sol.

Ramon.

Que dius ara?...Sol....no saps quan tornarás? No pot ser.....tu m'enganyas ó jo no t'entech.

Narcis

No Ramón, no. No t'enganyo. Escoltam bé. Als 16 anys, morts mos pares, vaig qortir d'aquí anantmen á ciutat, ahont hove, rich y sense ningú que'm manes, vā passar....lo qu'era natural. Ho vaig correr tot. La ciutat pera mi recó desconeget, y el vici'm feu son esclau. La salut se'm ressentí fins el punt que "ls metjes me digueren: Deixi la ciutat y vaigisen al camp, ó sino's mort avans d'un any.

Y aquí vingui á la terra y casal de mos pares d'ahont no devia haver sortit.

Aproch vaig poguer travallar y posar en práctica mos estudis d'ingenyer agronom.

Cinch anys tingué de lluyta contra la terra avants tan pobres....mirala avuy, contra vostras preocupació y contra ma-

— 3 —

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 999. 1000.

salut.

Ramon

Tot això es ben cert, ho recordo. Mes, que te que veurer per anarten? Al contrari, mes aviat es perferte quedar.

Narcis. (continuant com si no hagues sentit res de lo que deya'n Ramon.)

De tot vaig triunfar, mes al trovarme sens obstacles y enemichs. al reposar de la lluya, vaig recordar, en mal hora, la ciutat ahont havia perdut ma salut del cos y del esperit: vaig recordar ab fruicio las horas de goig y plaher y .... sufriment: mes alegrias de neurotich; aquella vida que'n duya á la mort.... y entre boiras explendentes y nuvols lluminosos s'en aparegué el vici tentador que m'obria dos braços y m'oferia nous plahers. Ell y la ciutat me cridavan: abdos me volian, jo era seu.....

Veyentme sol y ja punt de caurer vaig fer un esfors suprem buscat en la familia la forsa qu'em mancava.

Ramón. (insinuant)

Et vas casar y vas fer bé. L'Agneta, la que's avuy la teva esposa, era l'unica dona capasa de salvarte. Bonica, jove, intelligent, instruida.... y tu d'ella enamorat. Y encare't queixas. Si savesis l'enveja que't tinch!

Narcis (ab ironia)

Enveja á mi !.... Yo enamorat ! Imposible: no veus que'l meu cor va quedar entre las urpias de mes amigas d'allá..... Si deu cors hagues tingut, tots deu'ls hi hauria dat (pensa acostantse a'n Ramon. Ab tristesa.) Sapiguesho d'un cop, á l'Agneta no li estimada may !

Ramon (espantat)

A l'esposa..... á la mare de ton fill! Narcis, I per Deu ! no disquis disbarats !.... no sabs el que't dius.

Narcis.

Si ho se !.... Un cop casat, als primers mesos, la illusió d'una dona..... m' seduhi, "m distregué. La esperansa de ser pare m'ensisá; la realitat m'enlayrá fins á regions puras, pera mi desconegudas..... la cayguda fou tremenda. L'Agneta no hauria sigut mes qu'una altra dona..... mon fill... era la consciencia revoltal remordiment que viu.....! Ab quin dret l'estimava y no havia estimat á l'altre.... al qui ni tan sols conegui, ni avans de morir.

Ramon (esvarat)

De qui parlas ara ? Estás avuy ab una exitació extranya
y dius unas cosas que may te las havia sentit.

Narcis

Era mon secret y mon torment. En mos dias de boijeria
vaig trovar una flor en mon camí, tendre ponsella, qu'a mes
paraulas enganyosas obrí son calser y s'ensengué'n un amor.....
á que jo no podia ni volia correspondre. Fou meva.....ab enganys
y promeses.....Deixa sos pares, y mes tart ....la vaig abandonar
sens fer cas de sos prechs, sas súplicas y sas llàgrimas.....
ni una amenassa sorti de sos llavis..Y sola, sense ningú, la miseria
feu presa d'ella.....son fill !que nich! nostre fill mori.....
y ella rodola, rodola, fins .....ya t'ho pots pensar. (saixuga"ls
ulls).

Ramon.

Ploras ? Estás salvat, puig estás arrepentit !....Ab els anys
que portas de travall y expiració vas esborrant las faltas pasadas
Continua ab ferma voluntad y arribarás á ta complerta redempció.

Narcis. (sarcastich)

Redempció !; voluntad !; arrepentiment !....paraulas que'l
vent s'emporta. Ni la redempció es possible, ni la voluntad es
lliure, ni l'arrepentiment serveix per res !

Ramon (admirat)

Que dius ! Narcis !.....

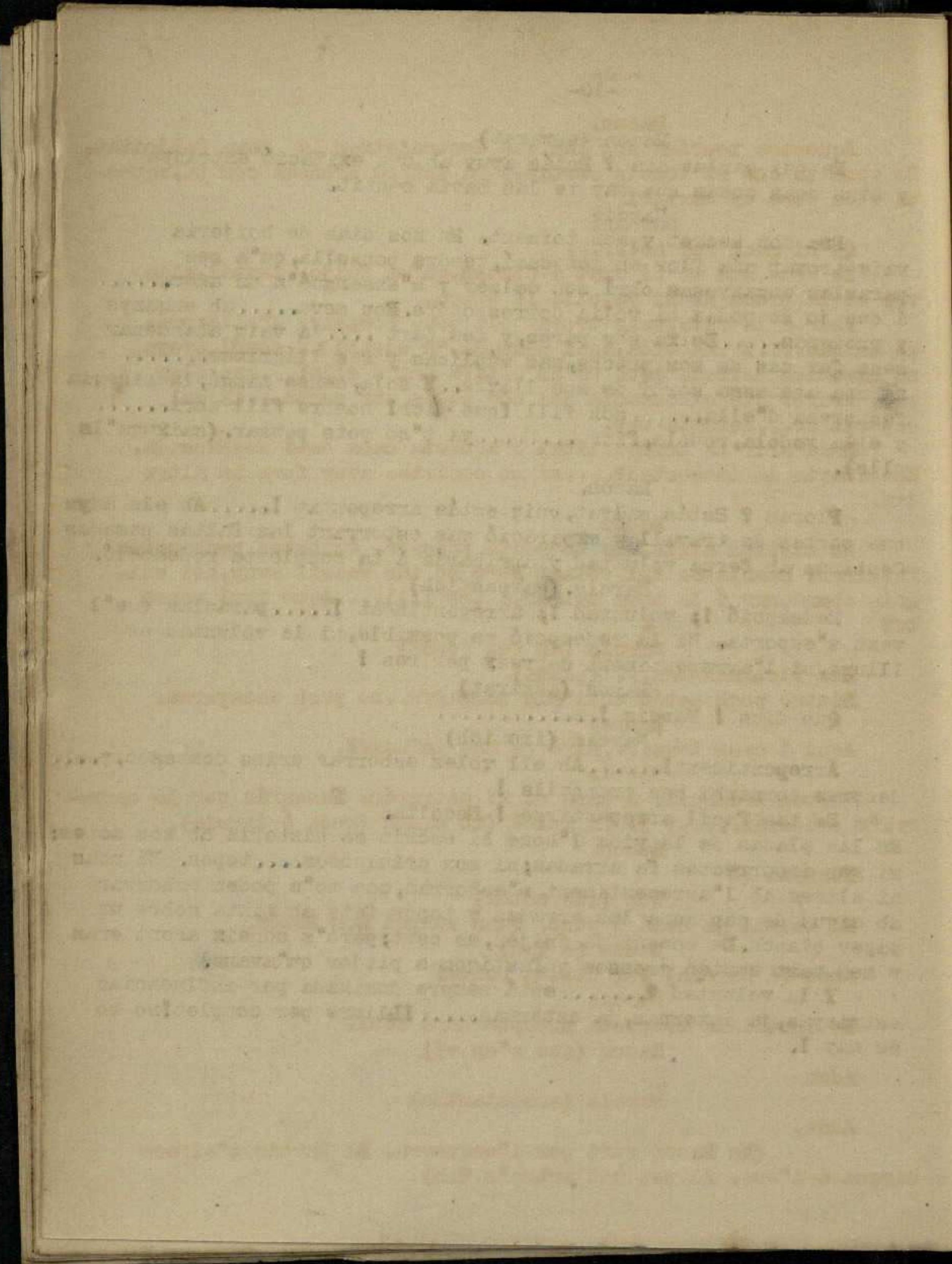
Narcis (ironich)

Arrepentiment !....Ab ell volem esborrar crims comessos, y....
despres tornarhi mes tranquilis !

Es tan facil arrepentirse ! Escolta.

En las planas de la vida l'home hi escriu sa historia ab sos actes:
si son incorrectes fa arradas; si son criminosos....topos. Ni unes
ni altres ab l'arrepentiment s'esborran, com no"s poden esborrar
ab aigua de cap mena las erradas y topes fets ab tinta sobre un
paper blanch. De moment ja fuijen, es cert; pero"s coneix ahont eran
y mes taft surten grosses y fastigosas pitjor qu'avans.

Y la voluntad ?.....está sempre dominada per influencias
estranyas, ja internas, ja esternas.....! Lliure per complet! no ho
es may !.

Ramon.

Aquestes teorias son las que destruieixen la teva felicitat. No veus tu que si fossin certas, y si tothom prenseres com tu, aquella vida fora un martiri.

Narcis.

Qu'hi puch fer ho!....

Ya veus que no hi anat á Ciutat, qu'en fuijo.. inutil, alla ve, si la presa no hi va, ella la busca.

Ahir á la vila, vaig trovar els meus companys d'allavors, ab amigas... Y una vida, aqui passada, "n semblá un somni creya no haverlos deixat. Que ve hi estava entre ells!... que clar vaig veurer que ma curació del cor podia ser certa... la del esperit no... aquesta may.

Desd'ahir la tranquilitat d'aquesta casa està amenassada. Esclataria la tempestad?.... si no esclates avuy fora un altre dia.

Ramon

No sigues aixis. La tempesta passarà. Aquests pensaments fuigiran: cambiarás tal volta. Pero no ten vaigis avuy, nol vulguis abandonar á la teva muller, á ton fill.... & que farà sense tu?

Narcis (ab veu fosca)

Dos victimas mes.... (pausa)

Dintre poch serán aqui els companys.. no puch escaparme.

Ramon.

Aqui á casa teva.... Això es una infamia!

Narcis

Vesten tranquil. A casa no hi entraran. Passaran per la carretera m cridarán.... y jo hi aniré (ab sanch freda é ironia).

Ramon.

Pensati bé

Ton (que entra)

El cavall ja està á punt. Quan vulgui Don Ramón.

Ramon (á Ton)

Anem (á Narcis) Per última volta!

Narcis

Es inutil la tempesta prompte serà aqui.

Ramon (que s'en vá)

Adeu

Narcis (assestantse)

Adeu.

(En Ramón surt per l'esquerra. El Narcis s'aixeca mirant á l'era. Al peu del arbre'n Ton).

Narcis

Quin aire de pluja! Quina negror!

Ton.

Ya convé que plogui! Mentre no pedregui! Allavors si qu'estariam divertits.

(Pausa. En narcis se passejia inquier, com volguet dir quelcom. De sopte" para al devant del Ton)

Narcis.

Dintre poch m'en vaig á la ciutat ab uns amichs que'm pasaran á buscar. Cuida als de casa y si ja res de hou escriume. (va per ficarse á la casa.

Ton (suplicant)

Se'n vá ciutat ab amich.... no s'enfadi, perdonim, tinch por! no hi vaigi. Recordis de l'altre cop que va anarhi.... i quan va tardar en tornar !.

Narcis (sech)

Quina mania; hi vuy anar... y deixat de sermons!...

Ton

Pensi en son fill, en la esposa, enportissels ab vosté?. (ironich) (En Narcis fa que nō) Ja m'ho pensava.

Narcis

Perque ?.

Ton

ahir á la vila trova compnys y.....

Narcis (depresa)

Com ho saps.

Ton

El Joonet del correo m'ho ha contat.

Narcis.

Ah! (entran á la casa)

Ton.

Y avuy trist, nirvios... Pobre familia.

(El Ton se queda paissejant fumant y mirant al cel s'assenta sota l'arbre) surt la Rosa, veu'l porró

Rosa (sentantse á l'entraida pelant monjetas d'altra cosa)

Mireu aquells plagas, han sigut incapassos d'entrar lo porró. N'hi ha un tip.

Ya hi deu plourer á la vila, veritat?.

Ton

El menos hi llampèga. (La Rosa canta una cansoneta)

(Al mateix temps, pel camí de dalt, al mitji es veu venir á l'Agneta ab un noy de 5 á 6 anys á bras, dormit, que canta un altre cansó.)

-----Lletra de las cansons-----

Agneta

I

Ja dorm l'infantó
Dins de la caseta;
sa mare verllant
son pare á la feina
Non, non.
Que llarga es la feina !
Que's dolsa la son.

II

El Sol s'emboyrat
El cel es tot negre,
el pare no ve,
la mare prou vetlla
bressant
la mare prou vetlla
corpressa d'espart.

III

S'allunya'l mal temps
no plou ni llampega,
juga'l ventijol
ab las oliveras....
En l'ayre's tot blau
y las oliveras
son simbol de pau.

Roseta

I

l'amor de petita
anave ab mi á l'era
ballaven plegats
y'm deya "que"ts bella"!
Quin goig

Em deya "que"ts bella"!
tornantse tot roig

II

Som grans y m'ha dit
que"m vol dur á missa
que n'ets de traydor !
que n'ets de bonica !
Quien goig
Que n'ets de bonica !
Que n'ets tu de boig. !

(El Ton s'aixeca al veurer á l'Agneta de lluny)
Ton (entre ell)

Ya era temps

(arriba l'Agneta)

Agneta.

Ola Ton. Sentiu com trona?

Ton

Si senyora. Ya estava á punt de venirla á buscar.

Agneta

Qu'es á dalt en Narcis ?

Rosa

Si senyora. Fá poch ha arribat.

Agneta.

Pujo á veurer si vol res. Te'l neq Rosa, posal al bressol
y vigila que no li toqui l'ayre. ("l besa ab cuidado) Que's maco
veritat? (La Rosa que ja ha entrat las patatas y "l porró, l'agafa
y l'entra.)

III

1° L'apôtre au Corinthiens 1°.
2° L'apôtre à ses amis de Corinthe
3° L'apôtre à l'église de Corinthe
4° L'apôtre à l'église de Corinthe

IV

1° L'apôtre à l'église de Corinthe
2° L'apôtre à l'église de Corinthe
3° L'apôtre à l'église de Corinthe
4° L'apôtre à l'église de Corinthe
5° L'apôtre à l'église de Corinthe

V

1° L'apôtre à l'église de Corinthe
2° L'apôtre à l'église de Corinthe
3° L'apôtre à l'église de Corinthe
4° L'apôtre à l'église de Corinthe
5° L'apôtre à l'église de Corinthe

VI

1° L'apôtre à l'église de Corinthe
2° L'apôtre à l'église de Corinthe
3° L'apôtre à l'église de Corinthe
4° L'apôtre à l'église de Corinthe
5° L'apôtre à l'église de Corinthe

(L'apôtre à l'église de Corinthe)

Ton (pensatiu)

Pobre Lluiset.

Agneta

Perque? Ell si qu"es felis! (ab tristesa).

Ton (ab veu baixa)

Son pare s'en va avuy (insinuant)

Agneta (tranquila y ab tristesa)

Ja ho sé. M"ha dit que vá ab uns amichs qu"eran ahir
á la vila..qu"es distregui! Prou ho necessita, acostumat
allá baix ho deu trovar á faltar.

Ton

No li deixi anar. Demánili qu"es quedí.

Agneta (ab sorpresa y espant)

Perque? qu"hi ha.

Ton.

No s"espanti. Tal volta hi será á temps. El senyor vá
á ciutat y es possible qu"altra volta"ls encants y perill
el lligüin, y no"n torni, com avans....El cor m"ho diu

Agneta (plorosa)

Que diu ara? Ell m"ha dit qu"hi va per pochs dias.

Ton.

Ell prou s"ho pensa. &Y si cuan es allà no torna ?

Agneta (plorosa)

No, no potser qu"ens deixi (plora) Mes qu"hi puch ferhi
infelissa! Ya fa temps que no es el mateix pera mi. De dia
fora de nit trist y mal humorat. Ya no m"estima.

Ton.

No plori per Deu. No es temps ara. Pensi que prompte se-
ran aqui"ls seus amichs, ab aquellas....que vénen á buscarlo.

Agneta (cridat)

Ab donas no. Aixó muy Narcís! !Narcís!...Deu meu. (con-
tinua plorant.) (surta en Narcís vestit ja per anarsen ab su-
basquero. Està inquiet, nirvios.)

Narcís

Que vols? Que passa?

Agneta (plorosa escare).

Mira que diu"l Ton, que t'en vas á ciutat, que no tornaras
tal volta, qu"hi vas ab... (veu baixa) amigas. Veritat que no?
....que s"enganya? (se senten al lluny trons y"s veu algun
llamp. Se senten els cascabels. La tempesta va creixent poch
á poch) Agneta.

No contestas?... Es veritat!... Pobre de mi (torna plo-
rar).

(distret y ab cara alegre)

Narcis

Ye venen.

Agneta (ab exitació)

No hi vaigis, Narcis, No'ns deixis. T'estimo t'hi estimat sempre, desde avans de casarnos. (se li agafa) Un cop casats te vaig creurer meu, com jo era teva. Sobre tot quant vas ser pare.. Mes tart te vas anar separant de mi & perquè? jo be era la mateixa: tu anavas cambiant, Prompte hi hagué una pantalla entre'ls dos... creya meva la culpa... que no t'estimava prou.. que no sabia ferte felis... perdonan Narcis, si res t'hi fet, però quedat.

Narcis

No ploris Agneta, no siguis aixis. Jo tornaré.

Agneta.

No Narcis. El passat te vol per ell. Era l'obstacle qu'et separava de mi. Al caserme ja ho savia tot ja, y may t'en havia parlat. Creya que acostat meu l'oblidarias. Quant m'hi equivocat! el seu recort anà creixent, hi pensas mes que may... Avuy ets seu y'ns abandonas.... No m'has estimat may... y al Lluiset, pobre angel de Déu tampoch.

Narcis

Que no t'estimo! no ho digas.... y á tu també.... (L'agneta fa que no) Creume, torne.

Agneta

M'enganyas.

Narcis

No, aixo no. Mes avuy m'en haig d'anar, La ciutat me crida, son recort m'ompla y m'encisa.. ma vida passada s'em apareix com fantasma dominador.... haig d'anarhi.....

Agneta

No, Narcis quedat.

Narcis

Es impossible.... Tal volta en sent allá veuré petit lo que desd'aquí'm sembla gran y que'ls llassos que m'hi lligan ja estan trencats. Si no hi vaig ara hi aniré mes tart y allavors..... Creume tornaré y per sempre y no vos deixaré may, y sens obstacle entre'ls dos... viurem felissos.... educaré al nostre fill sens que tingui qu'anarrhi may á la terra malehida... No ell no hi anirà (La tempesta ha anat creixent. Els cascavell se senten á la vora y crits de) ¡Narcis! ¡Narcis! ya som aquí! (que venen del cotxe).

Narcis

Ya han arribat... ¡Adeu Agneta!.... (va per besarla) fins

un altre dia. (L'Agneta se li agafa)

Agneta

No Narcis, no t'en vaires.

Narcis.

Es inútil (cridant) Ja vinch companys (se desfá ab forsa d'ella y sen vá pel camí del fons) (L'Agneta seu y plora)

Agneta

!Pobre de mi!

(L'Agneta plora assentada al pedris. El Ton dret al costat de la porta, la tempesta apreta. Arrivan els trevalladors fuigint de la pluja; van per entrar á la casa, mes al veurer el quadro s'aturan y's treuen la gorra. Llarch rato de silenci, sols se sent la tempesta. Pel camí del fons es veu al Narcis que vá poch á poch seguint el camí, com s'hi penses y lleytes entre anarsen y quedarse.)

Agneta (plorant)

S'en vá. Res hi pogut.

Ton

Que torni. Deu meu !

(continua la tempesta, de tant en tant se senten las veus del cotxe) Narcis! !Narcis! cuya!

Ton (ab ravia)

!Malvats!

Agneta.

Ni s'ha girat tan sols. (El Narcis està quiet al dalt del camí; encara lluya. De prompte'l Ton entra á la casa y surt ab el nen)

Ton (al Lluiset)

Mira, Lluiset, el pape se'n vá !

Lluiset

(correens cap á son pare, vers el fons cridan) Papa! papa ! y'l petó! (per dos cops)

(Al sentirlo'l Narcis, se gira, y baixa correens tant com pugué y l'agafa)

Narcis (al agafarlo)

Pobre fillet meu, com te mullas .. (El besa ab forsa, aixeca son cap, veu á sa dona y á tots y vá ab lo nen ab l'Agneta. Deixa "l nen y la besa) No ploris, Agneta, Veus era'l passat que'm volia.

(El Ton s'aixuga"ls ulls, diu una cosa á un trevallador que va correens á avisar al cotxe. Se sent el soroll dels cascavells. Es que s'en vá)

La tempesta que ha anat amainant, para. Surt l'Arch de S. Martí, se senten crits. ! Adeu, Narcis, adeu !

Narcis (admirat)

S'en van.

Lluiset (al veurer l'Arch crida)

Papá!... Mama!.... mirin.... L'arch de S. Martí!

Ton (ab alegria)

La tempesta ja es fora.

Agneta

Que no torni mai més! (Surten la Rosa y dos o tres minyons més, arriban més travalladors y mossas. Cridan y saltan.)

A un cantó de l'escena Narcis y "l Ton.

Ton

Ya no hi daurá anarhi allá baix!

Narcis (ab tristesa)

Qui sab!.... Després d'una tempesta pot venirme un "ltre (entra á la casa).

Al mitx l'Agneta besant al nen.

Agneta.

Tu'est l'Arch! Tu'ns has salvat. (Entra "l nen cridant)

Papá!... papá... (A l'altre cantó la Rosa y "l Pepet)

Pepet.

Si t'el miras més al Quimet.....

Rosa.

Que farás..... (s'agafan y saltan)

Ton (á tots)

Fou festa noys!... que ben bé n'es dia!....

Crits salt música, etc, etc, Sardana y

tel6

-----Fin-----

Trinitat Moregal

1006389403